

OBSAH

ÚVODEM	9
1. VELMOCI V MEZINÁRODNÍCH VZTAŽÍCH.....	13
1.1 Pojem velmoci.....	13
1.2 K jednotlivým komponentům pojmu velmoci	14
1.2.1 Stát.....	14
1.2.2 Dominantní moc	15
1.2.3 Zájmy, hodnoty a ideje	17
1.2.4 Podstatný vliv	18
1.2.5 Dopady pro ostatní státy a pro mezinárodní společenství jako celek	19
1.2.6 Dynamika, labilita a fluktuace velmocí.....	22
2. VELMOCI V MEZINÁRODNÍM PRÁVU	27
2.1 Prázdňý mezinárodněprávní pojem?.....	27
2.2 Postavení velmocí v mezinárodním právu do 1. světové války.....	28
2.3 Postavení velmocí v Paktu Společnosti národů.....	32
2.4 Velmoci v Chartě Organizace spojených národů.....	40
2.5 Velmoci v soudobém partikulárním a obecném mezinárodním právu	54
2.6 Velmoci a mezinárodní soudy.....	64
3. VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRÁVO NÁRODŮ NA SEBEURČENÍ..	77
3.1 Od národního státu k národnostnímu principu.....	77
3.2 Zásada sebeurčení národů	81
3.3 Velmoci a 1. světová válka	85
3.4 Úloha národnostního a sebeurčovacího principu ve strategii vítězňých velmocí a praktické účinky	90
3.5 Čtrnáct bodů prezidenta Wilsona	92
3.6 Bod 10 Wilsonovňých bodů.....	94
3.7 Základní východiska československého sebeurčení	96
3.7.1 Nesamozřejmý „československý národ“	96
3.7.2 Dvě hlavní teze československého státoprávního programu	100
3.7.3 Klopotné hledání národního zájmu.....	103
3.8 Hlavní faktory úspěchu československé věci.....	106
3.8.1 Změna postojů vítězně koalice k nepřátelskému Rakousku-Uhersku	106

3.8.2	Zahraníční akce	107
3.8.3	Československé legie	109
3.8.4	„Uznání za národ“?	111
3.9	Vznik státu	114
3.10	Časové určení vzniku Československa	117
3.11	Hranice československého státu	123
3.12	Představy vítězných velmocí o novém československém státu	128
3.13	Malá reflexe Saintgermainské smlouvy v právním řádu a praxi československého státu	131
4.	ČESKOSLOVENSKO A MNICHOVSKÁ DOHODA	137
4.1	Partikulární kuriozita v obecném vzorci	137
4.2	Versailleská mírová smlouva coby akt vůle vítězů	139
4.3	Versailleská smlouva a poražené Německo	141
4.4	Postavení německých menšin	144
4.5	Československo a jeho národnosti: Fehlkonstruktion?	148
4.6	Nároky, postoje a právní postavení sudetských Němců uvnitř ČSR	155
4.7	Krystalizace mezinárodního rozměru sudetoněmecké otázky	161
4.8	Nejednoznačný, pružný předmět i účel vyjednávání Německa, Francie a Spojeného království o řešení sudetoněmecké otázky	163
4.9	Mnichovská dohoda	169
4.10	Provádění, dotřesy a dozvuky Mnichovské dohody	180
4.11	Mnichovská dohoda a teze kontinuity československého státu	187
4.12	Vývoj československé pozice v otázce neplatnosti Mnichovské dohody	190
4.13	Poznámky k neplatnosti Mnichovské dohody	195
4.14	Československo a Mnichovská dohoda	202
4.15	Neplatnost Mnichovské dohody v československo-německých vztazích	208
5.	INVAZE DO ČESKOSLOVENSKA V R. 1968, JEJÍ SOUVISLOSTI I NÁSLEDKY	213
5.1	Mlžný opar kolem mezinárodněprávní kontinuity ruského a sovětského státu	213
5.2	Opakovaná metamorfóza respektované velmoci v izolovaného antisystémového hráče	218
5.2.1	Carské Rusko	218
5.2.2	Meziválečné Rusko a Sovětský svaz	220
5.2.3	Neodolatelná slabost pro sféry vlivu	222
5.2.4	Sovětský svaz jako supervelmoc	225
5.2.5	Právní vztahy uvnitř sféry vlivu SSSR	228

5.2.6	Eroze velmocenského postavení SSSR a postsovětského Ruska	232
5.3	Otřesy uvnitř sféry sovětského vlivu po smrti Stalina	237
5.3.1	Hlavní politické změny po smrti Stalina	237
5.3.2	Vojenské, či politické řešení krizí v satelitních státech?	238
5.3.3	Východoněmecký a maďarský precedent	240
5.3.4	Maďarská otázka v OSN	242
5.3.5	Polský precedent	246
5.4	K příčinám srpnové invaze	249
5.4.1	Československo a Sovětský svaz	249
5.4.2	Ideologické „hovory před oponou“	250
5.4.3	Vojenské řešení	255
5.5	Invaze a okupace	259
5.5.1	Pojem	259
5.5.2	Úloha „zdravých sil“	260
5.5.3	Parametry	261
5.6	Mezinárodněprávní kvalifikace	264
5.6.1	Invaze popřela základní normy mezinárodního práva	264
5.6.2	Nešlo o vojenskou pomoc na žádost	268
5.6.3	Zmařená příležitost ke kvalifikaci v Radě bezpečnosti	270
5.6.4	Úskalí neinstitucionalizované kvalifikace	276
5.6.5	Částečné překrytí pojmů „ozbrojená (vojenská) intervence“ a „agrese“ a jeho následky	280
5.6.6	Definice agrese	281
5.6.7	Srpnová invaze byla agresí	283
5.6.8	Poznámky k většinovému hodnocení invaze v Radě bezpečnosti	286
5.7	Moskevský protokol	289
5.7.1	Politická kapitulace ČSSR	289
5.7.2	Obsah: mezi politickou konsolidací vojenského úspěchu a omezováním škod z politického neúspěchu agresora	291
5.7.3	Plnění Protokolu	294
5.8	Smlouva o podmínkách dočasného pobytu sovětských vojsk na území ČSSR	295
5.8.1	Postupný rozklad okupačního režimu v ČSSR	295
5.8.2	K obsahu a výkladu Smlouvy	298
5.8.3	Problematická „zákoutí“ Smlouvy	303
5.8.4	Překotné a improvizované projednání Smlouvy v Národním shromáždění	306
5.8.5	Provádění Smlouvy	307
5.9	Úplný odchod sovětských vojsk	310

5.9.1	Přehled hlavních událostí.....	310
5.9.2	Východiska a základy československé pozice v jednání o odchodu vojsk.....	311
5.9.3	Stopy československé pozice v Dohodě o odchodu sovětských vojsk.....	313
5.9.4	Problematičnost československé pozice.....	317
5.9.5	K udávané neplatnosti Smlouvy z 18. října 1968.....	318
ZÁVĚREM.....		327
SEZNAM A SLOVNÍK ZKRATEK.....		337
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		339